

SZERKESZTŐI IRODA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttőri cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Kolozsmegye felirata.

Az országnak jóformán minden hirlapja foglalkozott már Kolozsmegyének azon feliratával, melyet az oláh kérdésben a vármegye közgyűlése, közelebbről megállapított. Igen sajnós volna az ügy érdekében, ha az országos közvélemény azon benyomások szerint jegezesednék meg, a melyeket a hirlapok felfogása gyakorolt rá. De ettől talán nem is lehet tartani; mert minden lelkiismeretes ember bizonyára kötelességének fogja ismerni, mielőtt állást foglalna, magát a feliratot gondosan átolvasni, a miből meg fog győződni, hogy az a többé-kevésbé hideg fogadtatás, melyben a felirat a sajtó által részesült, nem annyira nézeteltérése, mint tévedése alapul.

Nincs is most szándékomban az itt-ott fölmerült nézeteltérések súlyát mérlegelni. Erre lesz még elég idő; mert a kérdés az események erejével lépett előtérbe, s nem engedi magát sem elhallgattatni, sem agyonütni. A magyar államnak egysége, a magyar nemzeti lét fontartása, hazánknek belső konszolidációja — ima a nagy horderejű cél, mely itt napirenden van. Ily célnak elérésében nem zavartatja meg magát a magyar közérzet sem párttaktikák miatt, sem politikai véleménykülönbségek által. A kérdés tehát napirenden marad; a törvényhatóságok tárgyalni fogják; a képviselőház is megvitátja — s e közben sok mód és alkalom lesz a feliratban foglalt javaslatok természetének és hatályának megbeszélésére és megvédelmezésére.

Itt most csak azon megjegyzésekkel kívánok foglalkozni, melyeket nem megczáfolni, hanem felvilágosítani kell; a melyek, mint irám, nem nézeteltérések, hanem tévedések alapulnak.

Több hirlapnak feltűnt, hogy Kolozsmegye a nemzetiségi sajtó külön akarja megrendszabályoztatni; s mivel ezt akarja, tehát helytelenül törekvés. Nekem, ki ama feliratot töviről hegyre ismerem, a lapok ezen állítása igen sajátos meglepetést okozott. Hiszen külön rendszabályokról abban a feliratban egyetlen árva szó sincs. Ama felirat gondolatmenete ez: a magyar állam testén betegségek tünetek észlelhetők; a felirat rámutat a betegség fészkeire, megcsinálja a diagnózist és ajánl gyógykezeléseket. Nem külön borogatót a lábra, külön a kézre, mert nem helyi bajokat konstátál, hanem organikus bajt látván, általános, az egész testre kiható gyógmódot hoz indítványba. A felirat szerint a magyar államnak nincsen eleget eszköz a kezében azon féktelen visszaélések kőllő megtorlására, melyeket ellene az oláh sajtó elkövet. A felirat ezt a hiányzó eszközt akarja a magyar államnak megadni. Ezen törekvésnek merev konzervenciája az volna, hogy a felajánlott eszköz csakis a féktelenkedők ellenében legyen használható. A logikai törvénynek a szigorúsága teherhette oda a hirlapokat, mintha Kolozsmegye csakis az oláh sajtóra kívánná az ajánlatba hozott rendelkezéseket kiterjeszteni. Ugye Kolozsmegye gondosan kerülni igyekezett mindent, a mi represszálnak tűnhetne föl; a jogegyenlőség nagy elvét fontosabbnak tekintette a merev logikai formulánál; minden kérdést akként igyekezett megoldani, hogy az ország minden lakosára, nyelvi különbség nélkül, teljesen egyforma mérték alkalmazassék; hogy a törvény és a közhatalóságok előtt semmi különbség se legyen a magyar ember és az oláhember között. Ennélfogva, a mit az oláh sajtó féktelenségének megzabolázására ajánl, azt kiterjeszteni kívánja az egész sajtóra.

Epen ezen elv tette feltétlenül szükségessé az ajánlott intézkedéseknek szokatlan enyhességét és azt a gondos körültekintést, hogy a rossz gyermekek

hibája miatt büntetve ne legyen a jó gyermek is. A felirat szerencsésen kikerülte azt, hogy az oláh sajtó ellen külön intézkedést hozzon javaslatba. Ez volt az egyik feladat. A másik még fontosabb feladat az volt, hogy az ajánlott intézkedések által a sajtószabadság csorbát ne szenvedjen. Állhatatosan hiszem, hogy ez a feladat is meg van oldva.

A hirlapok egyrésze, talán félrevezetve Nógrádmegye határozata által, talán abban a hitben, hogy ennek a kérdésnek más megoldása nem is lehet; legfőképpen pedig talán a hirlapírást jellemző lázas sietség miatt, mely az alapos megfontolást igen nehezíti: azt állítja Kolozsmegye feliratáról, hogy abban a sajtószabadság korlátozása foglaltatik.

Ez nem áll.

A felirat szerint módosítani kell a büntetőörvénykönyvet aként, hogy az államellenes büntettek kriteriuma ne a bűne való egyenes felhívásban álljon, hanem az igaztatásban. A helyzet most ez. Törvényeink szerint megbüntetik azokat, kik a Felsőge ellen, az uralkodóház tagjai ellen, a 67-iki kiegészítés ellen izgatnak. No jó. De azokat, kik a törvény ellen, a hatóságoknak törvényes hatáskörökben kiadott rendelete ellen, a magyar nemzet ellen, a magyar állam ellen izgatnak — ezeket nem bünteti meg, csak azon esetben, ha „egyes felhívást intéznek” a bűn elkövetésére. Ilyenformán a féktelenkedők elkövetik ugyan a bűnt, de nem intéznek egyenes felhívást, s ennél fogva kivonják magukat a bűnhődés alól. Kolozsmegye nem akar egyebet, mint azt, hogy a magyar állam is ugyanazon törvényes ortalomban részesüljön, mint az uralkodóház tagjai és mint a 67-iki kiegészítés. És ha a sajtónak szabadságát senki sem látta korlátozva az által, hogy a közjogi kiegyezés büntetőörvénykönyvi ortalomban részesül: valóban nem tudom, miként lehet korlátokat látni abban, ha épen ilyen ortalomban részesítetik a magyar állam is?

Ugyancsak ide vonatkozólag azt ajánlja Kolozsmegye, hogy a szerkesztőség tartozzanak a kéziratokat hat hónapig megőrizni. Ezt tényleg a legtöbb szerkesztőség meg is teszi. Sőt ez a rendelkezés tényleg fen is állott s azt csak Pauler miniszter törölte el. Szükséges e megőrzés azért, mert ez teszi lehetővé a szerzők kipuhatólását. Vagyis ez teszi lehetővé a valódi bűnös megbüntetését. A nemcsak bosszú, de a magyar juszticiából gunyos játékokot űző „strohmann-rendszernek ez az intézkedés meglehetősen utját vágná. Számos sajtópörnél láttuk Budapestben, hogy egy hordárt neveztek meg szerzőnek. Kolozsváron pedig a vitézkedő oláh urak egy-egy betűszedő gyereket állítottak a bíróság elé mint szerzőt. Ám a szabadság nem arra való, hogy visszaéljünk vele; s a törvény sem arra való, hogy azt kurtán furcsán kijátszódjunk. Ki a mit ír: legyen azért felelős a sajtószabadság abban áll, hogy azt a mit gondolunk, meg is írassuk. Ez a lehető legjobb jog, a mi egy polgárt megillet. De minden jognak megfelelő kötelezettsége van. A szabadságnak megfelelő kötelezettsége a felelősség. E felelősség alól gyakran kibujnak. Vagyis, a jogot élvezik; a terhet nem viselik. Ezen akar segíteni Kolozsmegye felirata. De a sajtó szabadságát egyetlen betűvel sem érinti. Mert nem előleges cenzurát kíván, hanem valóságos felelősséget. Senkinek nem köti meg a kezét, hogy ezt vagy azt ne írja. Ám tessék írni a mit tetszik. De ha megátadod a családod, a nemzetet, a királyt a hazát és pedig megátadod nem a kritikának jogosult fegyverével, hanem az igaztatásnak eszközeivel: akkor felel is meg a bíróság előtt, s, a rossz cselekedetek következményeit

necsak azok hordozzák, kiket félrevezettél, hanem hordozd azt magad is.

De nem időzők e kérdésnél tovább. A felirat e része ellen talán emelhetnek alapos jogászok alapos kifogásokat is — de azt, hogy itt a sajtószabadság korlátozása volna kilátásba hozva, alaposan senki sem mondhatja.

Azt is állítja több hirlap, hogy Kolozsmegye a választói jogosultságot szűkebbre akarja vonni. Ez sem áll. Először is a vagyoni cenzus mérséklése van ajánlatba hozva. Ez tehát nem megszorítás, hanem kiterjesztés. Másodszor az van ajánlva, hogy a vagyoni cenzus mellé az értelmi cenzus is főlvetessék. Ez nem új dolog. Értelmi cenzus ma is van. Ez alapon vannak folyó a papok, a tanítók, a községelöljárók s. t. b. Most Kolozsmegye azt ajánlja, hogy ne csak ezek vétessenek föl, hanem azok is, kik magyarul írni olvasni tudnak. Mit jelent ez? Azt, hogy e téren is szélesíteni kívánja a választási jogosultságot. Vagyis a felirat szerint több választó fog összejárni a vagyoni cenzus alapján is, és az értelmi cenzus alapján is, mint a mennyi eddig összejárta volt. Már most magyarázza meg nekem valaki, hogy hol található meg a feliratban a Pester Lloyd által felfedezett reaktív? Pedig e lapnak komoly bírálatára nagy sulyt kell fektetnünk, mert ő találta fel az ajánlatba hozott értelmi cenzus ellenében azt a világra szóló argumentumot, hogy — miután az oláh betűk egyformák a magyar betűkkel, ennél fogva aki oláhul írni és olvasni tud, az magyarul is tud.

No, a ki ilyen komolyan veszi a dolgot, az csakugyan jobban megoldja a nemzetiségi kérdést, mint Kolozsmegye. Kivált ha ide vesszük, hogy a P. L.-nak ugyanazon cikke hosszas és súlyos szemrehányásokat tesz Kolozsmegyének, hogy nem tette a dolgot komoly megfontolás tárgyává. És amint a végén kiül, hogy a komoly államférfi megfontolás abból az igazságból áll, hogy a ki oláhul tud írni és olvasni, az magyarul is tud.

Politikai hírek.

Molnár József a pártkörben. Mint Budapesti írnák: Molnár József orsz. képviselő, ki annak idején kilépett volt a függetlenségi és 48-as pártkörből, még szeptember 30-án táviratot intézett Juth Gyula pártelnökhez, tudatva vele, hogy a pártkörbe visszalep. E táviratot akkor nem kézbesítették Juth Gyulának, mert nem volt Budapestben. Molnár József tehát újból értesítette a pártelnököt, hogy a pártkörbe vissza lép.

A közigazgatási bíráskodás. Hieronymi belügyminiszter a legközelebbi napok egyikén fogja a képviselőház elé terjeszteni a közigazgatási bíráskodást szabályozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslathoz, mint értesültünk, egy táblázat is lesz csatolva, a melyből ki fog tűnni, hogy a javaslat rendelkezései a közigazgatási ügyekre nézve eddig érvényben állott hosszadalmas fellebbezési eljárás is tetemesen egyszerűsíteni fogják.

A T. Ház.

Budapest, nov. 6.

Győren látogatott ülése volt ma a képviselőháznak. Mikor báró Bánffy Dezső tíz órakor megnyitotta az ülést, alig volt jelen pár tucat képviselő s ezek között is az ellenzéki pártok tagjai voltak túlsúlyban. Az ülés elején Győrfy Gyula interpellációt jelentett be a belügyminiszterhez a nagyváradi öngyújtó ismeretes ügyében. Indokolásában azt mondotta, hogy a kormány korrumpáló befolyása már megmetélezi Magyarországot valamennyi közintézetébe. Azután Dókus Ernő, mint a Leibach ügyben kiküldött vizsgálóbíró, tette le a törvényhozás előtt az esküt.

Most a napirendre került a sor.

Bethlen Balázs, a közlekedésiügyi bizottság nevében elfogadásra ajánlott néhány helyi érdekű vasútról szóló törvényjavaslatot, Rosenberg Gyula pedig néhány ipartelepre vonatkozó javaslatot terjesztett be. Mind a két előadó által beterjesztett javaslatokat a ház vita nélkül tudomásul vette.

Ezután megkezdtek a budapesti előljáróságok reformjéről szóló törvényjavaslat tárgyalását, melyet Szabó Imre előadó ismertetett, Polonyi Géza függetlenségi és 48-as párt nevében kijelentette, hogy a törvényjavaslatot általánosságban elfogadja ugyan, de harmadik felolvasásához csak az esetre fog hozzájárulni, ha a törvényjavaslatba az élethossziglan való választás eljuttatásával a periodikus választás elvét veszik fel. Mezei Mór általános érdeklődés közt érdekesen fejtegette a Lipótváros feldarabolására vonatkozó terv keletkezését. A fővárosi tanács első terve az volt, hogy a belvárost ketté osztja és egyik részét a kilenczedik, másikat pedig az ötödik kerülethez csatolja. De a belváros larmája megijesztette a tanácsot s csak ekkor került szóba a Lipótváros feldarabolása. A javaslatot elfogadja. Holló Lajos szintén elfogadja a javaslatot, de a részletes tárgyalásnál több módosítást fog beterjeszteni. Sikertől beszédét a ház nagy figyelemmel kísértte.

Most Hieronymi Károly belügyminiszter szólt fel s tárgyilagosan megczáfolni igyekezett az előtte szólók ellenvetéseit s kijelentette, hogy a kerületek harczába belelegyedni nem fog.

A ház a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Az elnök indítványára az 1894-ik évi költségvetés tárgyalását jövő csütörtökön kezdik meg.

Gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásiügyi miniszter a ház mély figyelmétől kísérelve, választott Madarász Józsefnek egy népszerű iskolai és Pál püspök egyik rendeltetése tárgyában. A miniszternek a Pál rendeltetésre vonatkozó válasza a legszűkebb határok között mozgott ugyan, de azért precíz megfelelt a hozzá intézett kérdésre s kijelentette, hogy a Püspök által közzétett püspöki körlevél nem egyezik Pál püspök eredeti körlevelével. A választ az interpellálóval együtt a ház is egyhangulag tudomásul vette.

Most Győrfy Gyula intézte hosszabb indokolás kíséretében interpellációját a belügyminiszterhez. Beszéde elején gróf Károlyi Gábor hevesen közbeieklott: „Apáczák, már megint apáczák! Apáczák és jesusiták; már elég volt belőlük!...” Az óriási zaj, mely e szavakra következett, elnyelte Károlyi közbeszólásának a végét. A zaj csillapodásakor Vajay felkiáltott: „Hát muszákat tenyesszünk?” Mire Károlyi a közvetlen közelében ülő Vajay felé fordulva, rákiáltott: „Reverendás Paprika Jancsi!” Ezzel az incidens véget ért s Győrfy háborítlanul befejezhette beszédét.

A napirend ezel ki volt merítve, de az ülés legérdekesebb része, egy minden tekintetben érdekes, sőt majdnem ünnepies jelenet következett, melyben a Wekerle Sándor miniszterelnök és gróf Apponyi Albert között a honvédszoborra tett adakozásokkal kapcsolatban felmerült személyes ügy lovagiasan elintéztetett. Erről a bekövetkező jelenetről már az ülés megnyitásaok hírek szállogóztak a képviselők között, csakhogy nem voltak tisztában annak természetével és a legkevésbé sejtették, hogy ugy fog végződni, a hogyan tényleg végződött.

Wekerle miniszterelnök néma csendbe kezdte meg rövid beszédét, melyet azonban az általános tetszés kitérősei strőn félbeszakítottak. Hideg kimért hangon kijelentette, hogy tévedett, mikor azt állította, hogy Apponyi Albert gróf nem adakozott a honvédszoborra. E tévedését sajnálja s konstátálni akarja az igazságot ugyanarról a helyről, a melyen tévedését elkövette. A mi pedig őt magát illeti, néhány lap ellenkező állításával szemben kijelenti, hogy kétszer adott csekélyebb összeget a honvédszoborra. Ezután, Apponyi felé könnyedén meghajolva, leült, az egész ház élénk helyeslésétől kísérelve.

Felemelkedett gróf Apponyi Albert. Elismeri a miniszterelnök nyilatkozatának loyaltását és e nyilatkozattal a dolog személyi részét elintéztének tekinti. Véletlen-

ségből tudomása van neki arról is, hogy a miniszterelnök nagyobb összeggel járult hozzá a szobor felállítására költségeihez.

Ezzel az ügy is el volt intézve s a ház Wekerle miniszterelnök és Apponyi éltetése közben félhárom órakor szétoszlott.

Egyveleg.

Lázongó arnauták.

Belgrád, nov. 4.

Az Odjek levelet közöl az arnauták zendüléséről. Alig, hogy sikerült ártalmatlanná tenni az ipeki arnauták vezérét, Hadzsi Mula Zékát s Edhem basa kosovai váli jelentése a rend helyreállításáról, talán még el sem készült, más oldalon máris kitört az újabb, sokkal komolyabb zavargás. Prizrend környéke — Lyuma — ragadt ezuttal fegyvert. A prizrendi muteszarif eltávolítását kívánják. Több mint 3000 ember áll fegyverben s vezérek leszálltak a hegyekről, hogy megpróbálják békés uton elérni kívánságuk teljesítését. Muteszarif védelmére pedig fegyvert ragadt Drim környékén mindennap véres összecsapások várható. Úszkából strőben elutazott egy ezredes, hogy meghallgassa a lázongó arnauták kívánságait, Ipekől pedig két zászlóalj katonaságot küldenek oda.

Gurko a halálos ágyon.

Varsó, nov. 4.

Az orvosok kijelentették, hogy Gurko tábornok menthetetlenül el van veszve. A czárt naponként több ízben értesítik állapotáról. A lapok nem adhatnak hírt Gurko betegségről. Gurko felesége is veszélyesen beteg.

Az új osztrák kabinet.

Budapest, nov. 4.

Windischgrätz Alfréd herceg ma délen a gyorsvonattal Bécsbe utazott és magával vitte a király megbízását, hogy a pártkoalíció alapján megalkítsa az új kabinetet. Ma délelőtt tíz órakor hoszabb kiállgatáson volt a királynál, a kinek referát azokról az információkról, melyeket a kabinetalakítás dolgában ma reggel táviratilag kapott. A kiállgatásra a király tegnap este hivatta. A herceg a királynak azt a reményét fejezte ki, hogy a koalíciós kabinet megalkítása sikerülni fog neki. Nagyból nehézséget a közoktatási tárca betöltése fog okozni, mert a szövetszert pártoknak mind a két főcsoportja: a lengyel-konzervatív szűkebb koalíció és a német szabadelvűek is maguknak reklamálják ezt a tárcazt. Azt reménylik azonban az udvari körökben, hogy ezen a nehézségen túl fognak esni és hogy nem ez lesz az az első tünet, a mely a három párt szövetségének nem organikus voltát fogja hirdetni.

A koalícióhoz való szerves kapcsolás le, inkább a lengyeleket illetőleg szükséges, mert a három klub közül a lengyel klub az, a mely legkevesebb tartja életszükségletének az új párt-vezetést. Windischgrätz herceg első sorban a lengyeleknek olyan érdeklődésére fog törekedni, a mely a lengyel klubot az új kabinettel úgy fűtze össze, hogy ne kelljen tőle folytonosan az új kormányzat bázisának meggyöngyítését várni.

A német baloldal, a mely a Taaffe kormány bukását a maga diadalának reklamálja, a legnagyobb készséggel fogadja el a Windischgrätz-kormányt és két tárcaával megelégszik. Ez a szerénység nagyon megkönynyíti Windischgrätz herceg feladatát, mert így tekintettel lehet a konzervatív minden frakciójára és a siker kilátásával foghat az új többség összekovácsolásához. A baloldal magukban a miniszteriumokban néhány nevezetesebb állást fog kapni. Így többek között dr. Russt, a kereskedelmi miniszteriumba osztályfőnöknek designálták. A herceg ma délelőtt elutazása előtt a képviselőház miniszterszobájában meglátogatta Wekerle Sándor miniszterelnököt.

Bécs, nov. 4.

Windischgrätz herceg ideérkezése után azonnal meglátogatta gróf Taaffet. Holnap kezdi meg konferenciáját a három egyesült párt vezéreivel. Híre jár, hogy a közoktatásiügyi tárca a lengyelek kezébe fog jutni. A belügyi és a pénzügyminiszteriumokat a baloldal kapja meg. A tanácskozások folyamán felmerült az az eszme, hogy a közlekedési ügyeknek külön miniszteriumot alakítsanak.

A lengyel klub végrehajtó bizottsága ma ülést tartott, a melyen a lengyelek által betöltendő miniszteri tárcák fölött tanácskoztak. Hír szerint nagy ellenzére talál Javorszki kandidációjára a lengyel miniszterleget, mert e pillanatban alig tudnak helyettesíteni a lengyel klub vezetésében. Madaiszky kandidációját is sokan ellenzik.

A válság minden valószínűség szerint csütörtöki véget ér. Ezen a napon a u

kabinet tagjainak névsorát hír szerint már a hivatalos lapban is közzé fogják tenni. Jól értesült körökben a következő kombinációt tartják a legvalószínűbbnek:

Miniszterelnök: Windiechgrätz herceg.
Belügyminiszter: Widman.
Pénzügyminiszter: Planer.
Földművelésügyi miniszter: Falkenkayn.
Kereskedelemügyi miniszter: Bilinsky.
Lengyel miniszter: Javorszky.
Igazságügyminiszter: Madeiszky.
Honvédelmi miniszter: Welsersheimb.

A Gazetta Narodova szerint a lengyel klub előkelő tagjai azon fáradoznak, hogy Bilinskyt mai állásában megtartsák. A kabinetbe való lépése csak a király határozott kívánságára történne. Ha az uralkodó ez óhaját engedve, a kormányba belépne, a lengyel klub teljes bizalmát vívna magával és ő lenne az a miniszter, a ki a koalíciós kabinetben a lengyel klub érdekében a pártok egyenjogú állását képviselné.

Az ezredéves kiállítás zsűrije.

Budapest, nov. 4.

Tegnap állapította meg a középponti tanács az irányelveket, melyek szerint a zsűri 1896-ban megalakítandó és kiküldendő lesz.

Alapelv, hogy minden kiállító bírálata alá kerül, a történeti főcsoportban minden gyűjtemény, gyűjtő és csoport külön-külön. Bírálata alá nem tartoznak a zsűri tagjai, a szakértők saját csoportjukra nézve, azok, a kik a bírálatról bizonyos záros határidőig lemondanak, állami hatóságok és intézetek.

A zsűri tagjainak száma eleve megállapítandó s elvileg kimondandó lesz, hogy csak a legkövetelőbb szükséghez kell szabni a számot, a mint ezt a csoportbeosztás kívánja.

A zsűri összeállítására nézve az értekezlet óhajtja, hogy a jelenkori főcsoport minden csoportjában a bírálók felét a kiállítók válasszák, másik felét a keresek. miniszter nevezzék ki; a történeti főcsoportnál azonban valamennyi tagot — többséget külföldi szakértelműekből — a keresek miniszter a főcsoport meghallgatása után nevezzék ki. A képzőművészeti csoportban a kiállítók a zsűri tagjainak két harmadrészét választanak s egy harmadrészét nevezik ki a kereskedelmi miniszter.

E csoportnál kívánatosnak jelezte, hogy úgy a választók, mint a kinevező miniszter is legyen figyelemmel arra, hogy a tagok ne kizárólag a művészek köréből valók, hanem egy csekély részben a fogyasztók (műpártolók) a kis részben a külföld elismert művészei köréből legyenek választva, illetve kinevezve.

A zsűri elnökét a kereskedelmi miniszter nevezi ki, alelnökeit s jegyzőit a zsűri maga választja.

A zsűri-tanács tagjai a következők lesznek: a kiállítási orsz. biz. elnöke, a zsűri elnöke s alelnökei, a kiállítás igazgatója, titkára, főmérnöke, az összes csoport-zsűri elnökei s alelnökei. Ha azonban az egyes csoportok ügyei referáltnak a tanácsban, az illető csoporthoz tartozó osztályelnökök s osztályeladók is részt vehetnek s tanácskozási joggal bírnak a tanácsban.

A zsűri működését június elején kezdené s lehetőleg már június végéig befejezné, hogy a kiállítók kitüntetéseit a kiállítás egész második felében feltüntethessék.

A legérdekesebb kérdés a kitüntetések fokozata volt. Majdnem egyhangúlag határozta el az értekezlet, hogy a következő ki-

tüntetések fogja ajánlani: diszokmány, arany ezüst, bronz-érem (minden éremre rávése az illető kiállító nevét), elismerő oklevél. A diszokmánnyal csak korlátozott számban s csak országos érdemek fejében adható ki.

Az előleges kiállításokra nézve speciális zsűri-szabályok lesznek irányadók.

Berde Mózes végrendelete.

Nemrégien adtunk hírt arról a milliós hagyatékáról, melyet a fukarágig különöz hajlamairól ismeretes Berde Mózes az unitárius vallásközöségét meglepte. Ezt a milliós végrendeletet még 1888-ban tette. A múlt évben azonban elmebaj tünetei között felhagyott Berde Mózes a budapesti Schwarzer-féle gyógyintézetbe, hol szeptember 22-én meghalt.

A budapesti törvényszéknél múlt évi szeptember 19-én egy szóbeli végrendeletet hirdettek ki, melynek tartalma szerint Berde Mózes az erdélyi unitáriusok javára tett írásbeli végrendeletét megmásvitván, utólag unokaöccse, Berde Béla javára végrendeletet tett. Ezen szóbeli végrendelet tételénél Barkóczy Sándor báró és Török Árpád budapesti ügyvéd, valamint két intézeti ápoló szerepeltek, mint végrendeleti tanúk.

Ez lenne a pusztá tény. Képzeltető tehát, minő kínos benyomást tett e váratlan és teljesen kizártnak hitt fordulat az előbbi kedvezményezett erdélyi unitáriusokra, kik nagyban készülődtek, hogy a fajedelemhez méltó végrendeletet a végrendelet emlékének maradandó megőrzése által hálálják meg.

A kolozsvári unitárius egyház főtanácsa rendkívüli gyűlésen vette öröndetes tudomásul a pazar végrendeletet, elkövettek mindent, hogy a város az unitáriusokkal egyetemben segítse abban, hogy Berde Mózes emléke minél maradandóbban örökössekké váljon.

A belmagyar-utcai unitárius főiskola épületében éremleket akartak emelni, a mögötte elvonuló kurtaszappan-utczát Berde Mózes nevére átneveztetni. És éppen ily ünnepies hangulatú készülődések, indítványozások között érkezik a hír, hogy Berde Mózes az erdélyi unitáriusok javára tett írásbeli minden formális kellékkel bíró végrendeletét röviddel halála előtt megmásvította.

A budapesti törvényszék, miután a szóbeli végrendeletet hozzáfűzte, annak rendje és módja szerint megidézte az érdekelteket és kihirdette a szóbeli végrendeletet, mely Berde Bélát teszi általános örökösévé.

A végrendelet kihirdetésén azonban megjelent természetesen, mint a kolozsvári unitárius vallásközöség jogi képviselője Molnár Sándor, kolozsvári ügyvéd is, ki a hivatkossággal az elhunytat elmebetegségével, szóbeli végrendelet kérvénye ellen ténylegesen órást emelt, azt a maga részéről „semmit”-nek tekintvén, mert Berde halála előtt nem volt beszámítható, végrendeletképes állapotban. Molnár kijelentette azt is, hogy a már Kolozsvárról kihirdetett írásbeli végrendelet kapcsán a törvényes leltározás és szabályszerű eljárás már javában folyik.

A szóbeli végrendelet előzményeiről ez ideig bővebb részletek nem ismeretesek. Dr. Schwarzer, ki a beteget kezelte, odanyilatkozott, hogy Berde Mózes nuka-

öccse, Berde Béla (Berde Áron volt kolozsvári egyetemi tanár fia) több ízben ellátogatott az elmegyógyintézetbe, hol arra kérte Schwarzer, engedné meg, hogy Berde Mózes szóbeli végrendeletet tessen. Schwarzer azonban, bármennyire is nem akarta az ilyen családok érdeklődő ügyét hátráltatni, vizsgálat alá vevén az elmebeteg Berde Mózes, képtelennek találta az önálló és tiszta eszű végrendeletkézésre, a Berde Bélakérelmét nem teljesíthette.

Végre annyiban engedett Schwarzer, hogy a végrendeletet nem ellenzi, ha dr. Niedermann Gyula az országos tébolydaigazgatója, továbbá dr. Laufenauer Károly az elmegyógyintézet tanára, és egy kir. közjegyző konstatálják azt, hogy Berde Mózes csak ugyan képes-e az érvényes szóbeli végrendeletkézésre.

Szeptember 18-án a két nevezett elmegyógyász alapos vizsgálat után kijelentette, hogy Berde M. önálló végrendeletkézésre képtelen.

Ez történt szeptember 18-án. Rá négy nappal Berde meghalt és most kiderült, hogy a vizsgálatot követő napon, szept. 19-én az elmebeteg Berde Mózes, br. Barkóczy Árpád, dr. Török Árpád ügyvéd, továbbá Rein Béla és Tonca György intézeti ápolók jelenlétében szóbeli végrendeletet tett. Midőn doktor Schwarzer az esetet megtudta, haladéktalanul elbocsátotta az ápolókat s közölte az esetet az anyalföldi tébolydával meg a megfigyelő-osztályal, nehogy azok a megbízhatatlan ápolókat felfogadják.

Még nincs egyáltalán kiderítve, hogyan jutottak Török Árpád, br. Barkóczy Béla és Berde Béla az intézetbe, a nélkül, hogy erről Schwarzernek tudomása lett volna? Lehetőségek azonban, hogy a csendes, de gyógyíthatlan (paralytikus) elmebetegekhez a másodszor bevezetve a látogatókat, így esett meg az, hogy Berde Mózes nagyhamar rábíratott egy érvénytelen szóbeli végrendelet tételére.

A jogászai körök mindenfelé érdeklődéssel várják a további fejleményeket, annál is inkább, mert ez időszakra egy és ugyanazon tárgyban írásbeli és szóbeli végrendeleti eljárás van folyamatban.

Évi jelentése

az erdélyi róm. kath. státus igazgató tanácsának.

Az 5 százalékos papírradékok konverziója.

Az erdélyi r. kath. alapok tulajdonában 1,509,000 forint névértékű 5 százalékos kamatozó papírradékok kötvény volt. A midőn legelőször híre ment, ezelőtt két évvel, hogy az államkormány a kötvényeket alacsonyabb kamatozású cizmetekre átcserelelni szándékozik, az igazgató-tanács már intézkedett s egy három tagú bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a szóban forgó papírradékok-kötvényeknek eladása és más, pl. 4 és fél százalékkal kamatozó italmérsi kártalanítási kölcsönkötvényekbe való tekintése iránt intézkedjék. Azonban akkor még a bekövetkező konverziókat esélyei oly bizonytalanok voltak s azzal szemben az 5 százalékos jövedelmező papírradékok-kötvények eladása alacsonyabb kamatozású papírradékokba fektetése másfél millió forint érték mellett oly tetemes évi kamatvesztéssel fe-

nyezett, hogy e bizottság megállapításától visszalépett.

A midőn aztán a folyó éveleje a konverzió egyszerre napirendre került s a papírradékok évfolyama rohamosan közeledett a névértékhez, másfelől pedig a 4 és fél százalékos cizmetek évfolyama névértéken felül szökött: legelőször látszott a konverzióban részt venni, annyival is inkább, mert egyfelől kilátásunk volt rá, hogy az új koronajadékok cizmetek a lehetőleg kedvezményes árfolyamban nyerhetjük meg s mert abban a nézetben voltunk, hogy a konverzió sikerét előmozdítani s az államot e hatalmas pénzügyi tranzakcióban támogatni a kath. státusnak, mint az érdekelte papírok egyik nagy tulajdonosának erkölcsi kötelessége.

Ily módon aztán az alapok tulajdonában levő papírradékok-kötvényeknek konverziója bejelentetett s az azóta teljesen végre is hajtatott; még pedig eléggé kedvezően, mert sikerült a világi elnök közbenjárása folytán a m. k. miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek kiszökölni, hogy az átcserelés 92 frt 50 kr. helyett 91 frt 50 kros kedvezményes árfolyam mellett történjék, a mi 100 frtonként 1 frt haszonnak felel meg.

Konverzió alá került a már jelzett 1 millió 509,000 frt névértékű 5 százalékos kamatozó magyar papírradékok-kötvény, a mely érték helyett nyertek az alapok 1,653 ezer 950 frt névértékű 4 százalékos kamatozó koronajadékok-kötvényt. Minthogy pedig az említett papírradékok-kötvények évi kamata kitett 75,450 frtot, a koronajadékok ellenben csak 66,158 frtra meg fel: ennél fogva az alapok évi kamatvesztése 9292 frtra rug, a mivel szemben a tőke-értékben 144,950 frt gyarapodás állott elő.

Közelebről véve: konvertáltatott az erd. r. k. tanulmányi alapon 408,100 frt névértékű papírradékok 447,350 frt névértékű koronajadékokká 39,250 frt tőkenyerességgel; az erd. rk. vállalatban 678,800 frt névértékű papírradékok 744,100 frt névértékű koronajadékokká 65,300 frt tőkenyerességgel; az erd. rk. ösztöndíjalapban 83,800 frt névértékű papírradékok-kötvény 91,800 frt névértékű koronajadékokká 8000 frt tőkeszaporodás mellett 513 frt kamatvesztéssel; az erd. rk. árvaház alapon 120,700 frt névértékű papírradékok 132,250 frt névértékű koronajadékokká 11,550 frt tőkegyarapodás mellett 745 frt évi kamatvesztéssel; az erd. rk. elemi iskolai alapon 75,400 frt névértékű papírradékok 82,600 frt névértékű koronajadékokká 7200 frt tőkeszaporodás mellett 466 frt évi kamatvesztéssel; az erd. rk. elemi iskolai tanítói nyugdíj alapon 74,800 frt névértékű papírradékok 81,950 frt névértékű koronajadékokká 7150 frt tőkeszaporodás mellett 462 frt évi kamatvesztéssel; az erd. r. k. gym. és tanítóképzési tanári nyugdíjalapban 61,400 frt névértékű papírradékok 67,300 frt névértékű koronajadékokká 5,900 frt tőkeszaporodás mellett 378 frt évi kamatvesztéssel s végül a bírói gróf Nemes Ábrahám-féle ideiglenes ösztöndíj-alapban 6500 frt névértékű papírradékok 7100 frt névértékű koronajadékokká 600 frt tőkeszaporodás mellett 41 frt évi kamatvesztéssel.

Ezen kívül mindegyik alap nyert csekély összegű, kötvényben ki nem adható, kiegyenlítésre készpénzt.

Ezen üzleti műveletből a tanulmányi és ösztöndíj alapokra első évi kamat-jövedelem vesztés fedezetét találja a radnóthi jelzőlog tartozás visszafizetése által elérendő évi költség megtérítésében, ellenben a vállalat-alapnál az évi 4176 frt kamatvesztés már érzékenyebb csorbat okoz az egyensúlyban s a vesztésnek körülbelül 34 százalékat emészt fel a vállalat-javára adott évi 12,000 frt állami segélynek.

Méltóztassék a mélyen tisztelt státusgyűlés e konverzionális művelet tudomásul venni.

Az alsó-zsuki versenyek.

(Saját tudósításunk.)

Kolozsvár, nov. 6.

Az „Erdélyi Falka-Vadász-Társaság” lóversenyeinek tegnap volt a második és utolsó napja. Versenybírók voltak: gr. Bánffy György, Galgóczy Tivadar algbörcegy; vitabírók: gr. Bánffy György, Galgóczy Tivadar és báró Wesselényi Béla. Pályafelügyelő: Bakó Ferencz lovag. Indítók: Fejerváry János, ifj. Zeyk József.

A közönség ismét szép számban jelent meg a versenyen a melynek pompás idő kedvezett. Az arisztokrácia ott volt majdnem teljes számmal. A versenyek iránt a közönség érdeklődését ama körülmény, hogy gr. Bethlen András földművelésügyi miniszter is megjelent, nagyban emelte.

A miniszter tegnap reggel érkezett meg Kolozsvárra és az Alsó-Zsuka induló külön vonattal ment ki a versenyekre. A vonat megérkezése alkalmával három mozsár ágyú durranása hangzott el. Gr. Kornis Viktor, br. Wesselényi Béla falkavezér és még az arisztokráciának jelenlétében több tagja sietett a miniszter elébe, a ki egy első osztályú kocsi-ból kiszállva, szíves barátsággal fogott kezet ismerőseivel.

A vonat megérkezése után nem sokára kezdődött a verseny. A vigasz versenyért két ló futott br. Bornemissza Elemér Charmingja és Zalay Arthur hadnagy Pajzánja. A Wesselényi Béla báró által adott 600 koronát a Pajzán vitte el, melyet Zalay hadnagy lovagolt. Totalizátor: 1: 1.

A másodosztályú államdíjért (1400 franc) négy ló indult versenyre: br. Bornemissza Elemér Bánatja, — lovagolva Zalay hadnagy által; gr. Bethlen Károly Tekergője, gr. Spanochi Leo Gassenbubja és Szabó Béla hadnagy Felhője, — lovagolva a tulajdonosok által.

Elsőnek Felhő, másodiknak Gassenbub, harmadiknak Tekergő, negyediknek Bánat érkezett be. Az első 700, a második 350, a harmadik 200 és a negyedik 150 francot kapott. Totalizátor: 1: 3.

A következő futás az „Erdélyi gazdasági Egylet” díjért történt. Három ló futott: Antos István Saydája, lovagolva Kesztner hadnagy által. Gr. Spanochi Leo Mergesse, br. Bánffy János „Kis leány”-a, — lovagolva a tulajdonosok által. Távolaság 2000 méter sikverseny. A 250 franc díjat Spanoch Leo Mergese vitte el, legyőzve a Kisleány versenytársát egy félórással. A futam 2 perc 21 mp-ig tartott. Totalizátor: 1: 2.

Most következett a szép látvány nyújtó vadász verseny, melyben az államnének szaladtak. Összesen 9 mén száguldozott kereszttől tükör-bokron, — névszerint Huszár, lovagolva Návay hadnagy által, Tüsmény, lovagolva Máriássy I. kapitány által, — Nándor, lovagolva Benitzky Ferencz által, — Zobnaticza lovagolva gr. Teleki Ferencz által, — Kemény lovagolva br. Wesselényi Béla által, Zarif lovagolva br. Bánffy János által, North-Sta-

metlen lovakat az ostarával érintette, s a kesi gyorsan eltűnt előlünk.

Zavarodottan bámultam utána, aztán ismét Tedhez fordultam, és azt kértem: — Én nem tudom edesem, hogy miért nem bírom abban az emberben, és miért utálok annyira? A mennyire az én tapasztalatom terjed, de mindig azt mondja és cselekszi a mi helyes és mégis — — — És mégis jobb szeretném ha természetesebb John Bull modernban folytonosan rosszat tenne és mondana — szót közbe tenné — — —

Edesem ez te benned csupa malici! Azt kezdem gyanítani, hogy neked a természetes oktalanságából túlságos adag jött osztály részül!

— Ugyan Ted! — ellenvettem, egy kis bosszankodva a meg nem érdemelt vámiatt és én azt gondolom, hogy őt őrült, végre egy kis személyes dolog felett felreztette az energiámat, mert nem engedte szököni, de egész vidáman folytatta: — Ugyan Mili, ne beszéljünk többet bolondságról, vagy féltékeny leszek dr. Latrobe-ra!

— Féltékeny! ismételtam csudálkozva. — Igen — madam, féltékeny! Azt gondolom, hogy az az esztét haju csabító, nagy részét foglalja el a gondolatvilág, mind nagyon jól van, hogy azokat „elbeszélnek”, „bizalmatlanságnak”, „undorító”, „gyűlöletnek” stb. nevezd; de vannak olyan dolgok, mint az ellenszenv igazgató és azt — — — És aztán, edes Ted — te egy bizonyos liba vagy mikor kedved tartja a szam közbe nevetve. Gyere, kössünk alkut, igéld meg, hogy nem beszélés többet illusztrációkat és én is megígérem, hogy következő huszonegy órában nem említe dr. Latrobe nevét!

(Folyt. köv.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893, november 6.

A szegény Kata házassága

Angolból fordította

Amica.

XIV.

(Folytatás.)

(88)

— Egészen bizonyos vagy benne! — kérde Ted, míg szemel gyöngéd szeretettel vizsgálták az arcomat és úgy látszott, hogy nem volt meglepődve azzal a mit arról leolvasott, de némi okért nem sürgette a kérdést, sőt valóban időt sem adott a válasza, csak azt mondá — „Gyere — e betegség ellen én fogok rendelkezni, amiért edes Mili, én azt gondolom, hogy te feleltes, vagy azon asszonyi gyalogságnak, hogy a fejed fájjon!

— De Ted, most igazán fáj a fejem! — védekeztem, forró halántékomat érintve.

— A főfájásom csakugyan nem volt csupa ürügy, mert azt az álmallanul elbőltött éjszaka, fáradtság és nyugtalanság okozták.

— Tudom edesem; és ezért követned kell a rendelőnyemet és mielőbb meggyógyulnod. Tedd fel a kalapodat és jöjj sétálni. Nem de Hanghtonéni, ez a legjobb orvososság?

— Igen, ez a legjobb! — Menj edesem és kövesd a Ted tanácsát! — mondá hanghtonéni.

— És így sürgetve nem tehettem mást mint engedelmessé válni.

A következő két órában, főfájással vagy a nélkül jól kellett volna magamat találni, de hanghtonéni nem bírtam elhagyni, hogy a főfájásom mellett nem bosszankodva

elismerni, hogy nem tettem azt — hogy én a leghálátlanabb teremtek vagyok. A delután egyike volt azoknak, melyekért még a késő őszt is színpnek nevezünk. Az ég derült volt, a lég friss, s a mint a szabadba kimentünk, Ted az előttünk levő boldog napokról vidáman, büszkén és bizalmasan beszélt.

Örültem — halás voltam, amint szeretőm néztem és hallgattam, a ki felemelt fővel, szikrázó szemekkel és mosolygó ajkakkal ment mellett. Azonban arca gyorsan elborult, a mint valami kérdést intézve, hozsám, felém fordult és rám nézett.

— Mili, mi bajod? — kérde, szemrehányólag nézve reám, még kezemet a karjába vonta és ott tartotta. Edes, te olyan sápadt vagy mint egy kisérlet és olyan szárazkózt mint egy alvajáró! Nem hiszem, hogy azon pompás légvárból melyeket építettem valamit tudnál, vagy a festők és kárpitosokkal tett azon intézkedéseimről, hogy a mi házukat melyben együtt fogunk lakni széppé tegyék! Az ilyen szárazkóztosság sem természetes. — Mili, nézz reám a te régi természetes modorodba és mond meg, hogy mi bajod!

Szívélyes és félig tréfás kérése meghatotta a szívemet és éppen hasonló melegséggel és nyíltsággal akartam válaszolni; de nem tettem, mert valami megváltoztatta számékomat és ugyan abban a pillanatban elvonta a figyelmemet. Egyenesen néztem előre és ijedve kiáltam:

— Oh Ted, nézz oda — az, doktor Latrobe!

— Igen edesem, ő az és ugyan sebesen hajt Exeterbe! Reményem, hogy Elm Courtban nincsen baj!

— En még ő nála is jobban reméltem, — oly buzgalommal, oly hővel reméltem, hogy úgy érzem, mint ha szívemnek a dobogása hirtelen megszűnt volna; de az a fé-

lelem, hogy Katáról rossz hírt hallok hamar ellett oszlatta. Doktor Latrobe megállította a lovát, a mint felénk közeledett s kalapot emelve, udvarias sietséggel mondá:

— Jó napot Keane kisasszony! Jó napot Cazenova ur! Ugyan szerencsés vagyok, hogy itt találkoztam önökkel — ez megkímél attól, hogy Hanghtonéni látogatást tegyen; és az idő rövid, miután utban vagyok a fővárosba.

— Meg akart bennünket látogatni? Tehát üzenetet hozott számomra? — kértem élénken, míg a Ted arát a régi elégedetlenség kifejezés tüntette el.

Ted azt gondolta, hogy Latrobe urnak az volt a szándéka, hogy engem felkérjen, hogy távolléte alatt menjek Elm Courtba és ezt ő sehog sem helyeselte.

A doktor tekintete bágyadt elgondolkodással nyugodott rajtam.

— Nem — mondá — nem éppen üzenetet vittem volna — a látogatás eszméje egészen az enyém volt. Azt gondoltam, hogy örömtől okozok azon hírrel, hogy Kata ma egészen jól van.

— Egészen jól van! — ismétlém a szavait kétkedő hangon.

Latrobe ur mosolygott, a fejét rázta s csufondáros bűnbánással azt mondá:

— Elfogadom a legkittünőbb ápolóné helyreigazítását! Ő egy kissé ideges — egy kissé gyenge — tévé utánna lassan és némi szűnnet után — és talán az is lehet mondan, hogy nem olyan a milyen rendesen szokott lenni, de a beteg listáról lejtött. Mondtam, hogy látni fogom magát és kérdeztem, hogy küld-e üzenetet; de ő azt mondta, hogy szeretetteljes üdvözlését kíván, nincs mit üzenem, miután ma este ő maga szándékozik Keane kisasszonynak levelet írni.

— Levelet írni! — ismétlém bután.

Miért írna nekem levelet Kata, merthab csakugyan jól van átjöhöz látogatásba és ha beteg, tudja, hogy csak egy szavába kerül és én megyek hozzá.

— Azt én nem tudom megmondani!

Megdöbbentem midőn a Doktor választ hallottam a gondolatomra éppen mintha hangosan beszéltem volna; de azt hiszem, hogy csudálkozásom s tündőselem az arcomra volt írva.

— De — folytattam — meg vagyok róla győződve, hogy Keane kisasszonynak nincs többé oka Kata miatt nyugtalanságot érezni; én teljesen nyugodt vagyok. A roham éles volt a mig tartott; de ő fiatal és egészséges, ha bár nem nagyon erős, és a szép fiatalaságban eszelődások helyreállított erő van. Ismét a fejét rázta és mosolygott, félig tréfásan, félig szomorúan — olyan mosoly volt az, mint ha a saját eltűnt ifjúsága felett szomorkodna — aztán az órájára nézett, s élénkebb hangon folytató — De, sietnem kell, vagy lemaradok a vonatról. Isten vele, Keane kisasszony! — Még nem köszöntem meg a sok jószágát — pedig több és jobb szolgálatot tett nekem mint a hogy gondolja.

— Én? — kérdelem csudálkozva.

De ő ugyan azzal a halás sietséggel azt mondá —

— Igen, jó angyala volt Katának és nekem — talán ő ezt szándékozik elmondani midőn most levelet ír.

Azt mondta nekem mikor elhúsztam tőle, hogy midőn visszajövök „teljesen jól, és boldognak” fogom őtet találni. Biztosítom, hogy ezek az ő saját szavai, és jól esik azokat hallani — nem de? De most már igazán mennem kell, ha ma este a városban akarok lenni; és az ottani dolgom nem tűr késleltetést.

Isten velük! — és iméltelve fogadja halás köszönetemet!

Még egyszer kilapot emelt, a türel-

lovagolva Makkay hadnagy által, — Dundi, lovagolva Zalay hadnagy által és végül Tartar Nonius, lovagolva Kesztnér hadnagy által.

A csoportot br. Weselényi vezette és igen szép látvány volt a vágató csapat mintha csak vadat üldözne. Egyszerre aztán br. Weselényi megadta a jelt a versenyre. Rendkívül szép futam vette kezdetét, melyből elsőnek a Návay hadnagy által lovagolt Huszár érkezett be. Másodiknak a Máriaassy százados által lovagolt Tümeny érkezett be.

A magyar lovar egylet 1000 frankos díjára 5 ló szaladt. Gr. Bethlen Károly Párisa, br. Bornemissza Elemér Pengője, Návay hadnagy Irmája, gr. Wass Jenő Seraphinja és Zalay Arthur Pajzánja lovagolva a tulajdonosok által. Elsőnek gr. Bethlen Károly Párisa érkezett; 3 percz futva meg a 2000 méteres sikversenyt. Totalizátor 1.9.

A hadsergő akadály versenyre három ló indult. Noray hadnagy Évája, Zalay Pajzánja, Máriaassy Attila Dobozza. Máriaassy László kapitány Lehelje is nevezve volt, de az utolsó pillanatban valami akadály megátolt a versenyben; elsőnek Doboz, másodiknak Éva és harmadiknak Pajzán érkezett. Tot. 1: 2.

Utolsó futás volt a harmadosztályú államdíjért (1200 franc) 5 ló szaladt: Földvári L. Primulája; br. Bornemissza Elemér Charmigja, gr. Wass Jenő Seraphinja és Mamelukja és koltói Teleki László gr. Sultanja. Elsőnek a gr. Spanochi Leo által lovagolt Charming érkezett be. Második volt Primula, harmadik Seraphin. Negyedik Mameluk volt. Totalizátor: 1. 5.

A versenyeknek délután 5 órakor volt vége és a díszes közönség egy szép nap emlékével oszlott el.

MINDENFÉLE.

Közlöny, november 6.

— **Bethlen András** gr. földművelési miniszter jelenleg Közlönyt tartózkodik. A miniszter tegnap az erdélyi falkevadás társaság löversenyét tekintette meg, aztán részt vett a főúri kaszinóban rendezett vidám estélyen. Társaságában volt nővére Bethlen Károly grófnő és Bethlen László gárda-tiszt. A miniszter hajnali négy óráig tartózkodott a vidám és kedélyes mulatságon. Ma d. e. kirándult Bethlen András gr. Zsuzka s ott az erdélyi falkevadás társaság tagjainak társaságában lovaglásal töltötte az időt. A miniszter még egy pár napig Közlönyt fog tartózkodni család ügyeinek elintézésé végett. Nővérehez Bethlen Károly grófnőhöz szállott kültörda utca 1 sz. házhoz.

— **Mulatság** a főúri kaszinóban. Tegnap este, a zuki löversenyeket kedélyes lakomával fejezték be az E. F. V. társaság tagjai a kolozsvári főúri kaszinó termében. A társaság este 10 óra után kezdett gyűlekezni, éjfélután volt a vacsora és reggel 8 óráig mulatott együtt a legvidámabb hangulatban a társaság. A tánc este 11 óráig éjjel 1 óráig tartott. Az estélyen Bethlen András gr. földm. miniszter is részt vett.

— **Gyászhir.** Roediger Ármán nyugalmazott adótárnok, Kolozsvár közéletében ismert és kedvelt férfi hirtelen elhunyt egy szerencsétlenség következtében. Roediger tegnap Kolozsvárról kiindulva, Kajántó völgybe járt Kerekes nevű ural, Vajnálnál és mikor hazafelé jöttek, a lovak megbokrosodtak és a szerket elragadták. Ekkor Rödiger oly szerencsétlenül ugrott le a szekérről, hogy azonnal szörnyet halt.

Roediger Ármán váratlan halála súlyos veszteség nagy családjára nézve melynek munkássága összes erejét, életének minden gondolatát szentelte.

Roediger 1948—49-ben mint a szabadságharc katonája halál megvetéssel küzdötté végig az önvédelmi harcot.

A hatvanas években adótiszt, majd adótárnok lett, s később az állam erdészet számvetésénél nyert számtiszt állást. Pár év előtt nyugalmába vonult s Kolozsvár város hatóságánál a nyilvántartást vezette nagy pontossággal.

Roediger mintaképe volt a családapa-nak. Mint szerény javadalmazás hiányának, fiait a legnagyobb önmegtartózkodással mintaszertűn nevelte s ezek közül a nagyobbak tekintélyes állásokat töltenek be a közéletben. Roediger halála széles körben keltett igaz részvétet és okozott mély bánatot családjának. Nyugodjék békével.

— **Az erdélyi r. k. egyház** gyűlése az erdélyi részek különböző pontjáról már gyűlekeznek az egyház tagjai. A gyűlés szerdán veszi kezdetét.

— **Tűzoltó-elméleti** előadásokat tart a kolozsvári önk. tűzoltó-egylet a tél folyamán. Az előadások vasárnap délutánonként 2 óráig 4 óráig fognak tartatni és a tűzoltókat közebe vágó dolgokra fog kiter-

jedni. Ez elméleti előadásoknak csejja a tűzoltókat ismeretét szélesebb körben terjeszteti, a tűzoltókat terén elért újabb vívmányokról az építkezés tűzoltási és tűzrendőri szempontból való praktikusabb fejlődésére befolyt. Tegnap tartották az első elméleti előadást. Az előadásokon a közönséget szívesen látják.

— **A Mária-Dorothea-egylet** szombaton, nov. 11-én, tartja első gyűlését a felsőbb leányiskola legnagyobb termében, pont 4 órakor. Lessz elnöki megnyitó, titkári jelentés, pénztári jelentés, indítványok. Azonkívül Farkas János hegedűművész is megörvendeztetni a közönséget a játékával. Sarastól fogja játszani a spanyol táncokat és Hubay Jenőből egy darabkából. A tagokat és ügybarátokat szívesen látják.

— **A Kolozsvári honvédegyelet** Roediger Ármán 1848—49-es honvéd temetésén testületileg fog megjelenni. Az elnökség ezután kéri a bajtársakat, hogy minél számosabban jelenjenek meg.

— **Kedélyes mulatságot** rendezett szombaton este a kolozsvári polgári dal-egylet pártolói részére az iparosok főtéri palotájának termében. A mulatság hangversenyyel vette kezdetét. Elénekeltek a következő dalokat: Oda. Ditróiné E. Maritól. Maglai dal. Huber Károlytól. Honfi dal. Loréncz Ferenczről. Országos borsdal. Thern Károlytól. Magyar népdalok Ditróiné E. Maritól. Minden egyes előadott darabot a közönség zajos tapsa és éljenzése követte. Hangverseny után táncra kerekedett a fiatalok s két termében egész a hajnali órákig a legvidámabb hangulatban mulattak. A mulatság az egyeletnek anyagi jövedelmet is hozott.

— **Hangverseny.** Ifj. Farkas János a berlini zeneakadémia növendéke, e hó 9-én csütörtökön a központi szálloda emeleti dísztermében hangversenyt rendez. — Farkasné Solti Katica urból, Halász Adél k. a. és Finály Gábor ur szívesegbőlműködnek közre. Jegyek előre válthatók: Stein János ur zeneműkereskedésében.

— **Kötő-estély.** Szombaton este Grátz Mórné, ághtv. ev. lelkesné, a lutheránus paplakban az egyház néhány szegénye javára kedélyes kis mulatságot rendezett kötetestély címen, a melyre nagyszámú társaság gyűlt össze. Az estély főpontja azonban nem a kótes, hanem a tánc volt. Mellesleg Frigyes vasuti felügyelő szép játékára a fiatalok néhány óráig táncolt. A táncosok közt láttuk Czirják Mariskát, Olt Irma, Virányi Margit, Császár Viktória és Augustus, Gensreich Margit, Krompecher Hermán, Borbély Sarolta, Hamasawits Mariáné, Lederer Margit, Müller Matild, Czirják Irma kisasszonyokat s több más. Közben Kellér G. olvasta fel igen csinosan Grátz Gusztáv alkalmi felolvasását; a mulatság anyagi tekintetben is sikerülne mondható, a menyinyben a játékokon csíra 38 frt és 82 krt sikerült összegyűjteni. Már tizenegy óra felé járt az idő, midőn a társaság a legjobb hangulatban, szétvált.

— **Alakuló közgyűlést** tartottak a kolozsvári középiskolai tanárjelöltek segélyegyletének tagjai. A közgyűlésen jelen volt Széchy Károly dr. bölcslektari dékán ki megható, költői lendületű beszéddel zárta be a gyűlést. A közgyűlésen megválasztottak az ideai tisztikar, még pedig elnök lett egyhangulag Pap Károly IV. éves bölcslethallgató alelnök: Gábor Mihály, pénztáros: Gazelli Árpád, titkár: Perégi József, jegyző: Bibó Biga György. Ugyane gyűlésen tartotta meg az elnök program beszédét, kit a ifjúság egyhangu bizalma emelt a székre.

— **Jelölés az egyetemen.** A kolozsvári tud. egyetem bölcsleleti kara megvette már jelölését a magyar-ugor összehasonlító tanszék tárgyában. Két pályázó közül, mint értesülünk, Halász Ignác dr. lett ajánlva. A másik pályázó Zolnai Gyula dr. volt. A miniszteri kinevezés bizonyára nem fog késni, mert óhajtanó, hogy az ugor filológia köréből a második félévben már tartassanak előadások.

— **Uj esendörparancsnok.** A mint értesülünk Patai András ezredes a kolozsvári esendörkerület parancsnoka nyugdíjaztatását kérte a mely elfogadtatván már utódját is kinevezték. Az új parancsnok báró Földvári Lajos, jelenleg a szegedi esendörkerület parancsnoka a ki a napokban már el is foglalja új állomás helyét. Földvári nemcsak mint katonája és szigorú főnök szerepelt meg az általános tiszteletet, de kellemes modora által a szegedi társadalomnak is kedveltjévé vált, minél fogva nemcsak alattvalói, hanem Szeged közönsége is óhajtja sajnálja a népszerű alezredes távozását.

— **Orvosi kör.** Tisztelettel felkérjük a t. kártárs urakat, hogy a belügyminiszteriumtól visszaérkezett orvosi köri szabályzat kiegészítése tárgyában f. hó 7-én d. u. 5 órakor a központi mentő állomás helyiségében (Belkírály u. 3. sz.) tartandó rövid ülésen megjelenni szíveskedjenek Kolozsvárról, 1893 nov. 6-án. Dr. Brandt József id. elnök. Dr. s. Pataky Leo id. titkár.

— **Szűrt. l.** Szentgyörgyön a szűrt okt. 28-tól nov. 1-ig tartott s habár a gazdák vérmes reményeket hoztak nem költöttek is, az eredmény várakozáson felül jó volt. — A must átlag 11—12 fokos sőt volt 13 fokos is. Oly meglepő eredmény ez, milyenre két

béttel szelött sem mert gondolni senki, a ki látta a peronospora által oly szerencsétlen sorsra jutott szőlőt, a melyet éppen e miatt a legjobban elhanyagoltak egészen, nem adván meg neki a kellő időbeni munkákat. Most bezzeg, a mikor vedriért az 1 lrt 80 krt s 2 frtot a vevők szívesen megadják, eléggé bájna, a ki hanyag volt, mert végre is a szőlő mostani viszonyaink közt, a mikor a gabonából pénzezni nem lehet s a marha ára is megcsappant, egyik legjövedelmezőbb gazdasági ág, ha kellő munkában részesül s a maga idejében megpermetőzik.

— **Ajánljuk** a fogbetegek figyelmébe dr. Vajna egyet. magántanár ingyenkezelését melyet magántanári előadásaival kapcsolatban minden hétfőn és pénteken délután 5—6 óra közt tart fogászati műtermében b. torda utca 1—90 szám (takarékpénztári épület).

— **Tűz.** Nagy Ajtán f. hó 3-án este fel 9 órakor a nagy réten 2 kazal széná égett el gonosz kezek által, mely főszolgabíró Henter Béla ur tulajdonát képezte, a kár összeg 600 frt de csak 450 frtig volt tűzbiztosítva a M. fran. bizt. társ. nál. Minden jobb érzelmű ember sajnálattal fejezi ki, főszolgabírának megem érdemelt kiküldetéséért, mivel e lekellen tett már 4 díkszer történt vele csak a múlt évben, a legszebb buzából és zabból összerakott asztagait égették el a ma állattai eledelét semmisített meg. Az ottani csendőrség gaztettet még nem tudta ki fűrkészni.

— **Rudolf trónörökös tragédiája színpadon.** A pársi Sarah Bernhardt-zinhez megnyitó előadásul Jules Lemaitre L'espoir című drámája volt előadásra kinttve, s a színház már meg is tette azelő-készíteteket a darab előadására. De mint Párisból jelentik a Cocardé című boulevard-újság azt híreszteli, hogy a darabot betiltották, mert Rudolf trónörökös halála van benne dramatizálva. A betiltó rendelet állítólag az osztrák-magyar nagykövetség eszközölte ki.

— **A párbajozó diákok ellen.** A debreczeni főiskolai diákok nagyon könnyen keverednek ugynevezett lovagias ügyek be, melyeket természetesen csak karddal vagy pisztolyalal intéznek el. A mostanban Debreczenben ülésőz tisztviselő ev. ref. egyházközségi közgyűlés szükségesnek találta, hogy a diákok párbajmániája ellen intézkedéseket tegyen. Elhatározta, hogy azokat a tanulókat, kik párbajt kívánnak, vagy párbajnál segédkezők, kizárják az iskolából. Ezt a határozatot az iskolai törvények közé is, beiktatják. Ez a határozat bizonyára megcsappantja a debreczeni diákoknak párbajozásra való kedvét.

— **Udvari ebéd.** Szombaton este 6 órakor 25 teretű udvari ebéd volt, melyen 3 felségén kívül résztvettek: Vaszary és Schlauch bibornokok, Széchenyi Gyula gróf, Császka éresek, Pál püspök, Bánffy Dező báró, a képviselőház elnöke, Bubic és Steiner pöspökök, Andrássy Tivadar gróf és Perczel Dező, a képviselőház alelnöke, Ráth Károly főpolgármester, Hohenlohe herceg a király főudvarmestere, Paar gróf lovassági tábornok és Bolfras altábornagy, főhadsegdek, Pápay osztályfőnök, Sprecher alezredes, Buttler báró őrnagy, St. Quentin őrnagy és Tengler őrnagy szárnysegédek, Vivenot százasos, a parancsnok, az őrpáncsnok és Wolkenstein gróf főkönyhamester.

— **Névtelen hősök sirja Gödöllőn.** Halottak napján a nemzeti kegyelet egy eddigél nagyon elhanyagolt sír felé irányult, a melyben örk álmutak aluszak azok a vitézek, a kik az isaszeghi véres ütközetben a haza és a szabadság védelmében elvérezték. A gödöllői névtelen hősök sirja ez, a melyet csak szegényes kőkereszt jelöl, de ez is kettőtört már és lőtört csomja ott haver az oszlop tövében a porban, Halottak napján egy-két viasgyertya lobogott a siron, a melyet kegyeletes hazának gyújtottak; a csonka keresztet pedig egy árva papirkoszorú díszítette, a melyet szintén ósmeretlen kezek tettek oda. A kegyelet ily csekély megnyilatkozása arra indította a gödöllői hazafiakat, hogy a névtelen hősök sirja fölé méltó síremléket állítsanak.

— **Merénylet a Westminiszter-palota ellen.** Londonból írják, hogy szerdán este a Westminiszter-híd közepén ivén egy tiz fontos dinamitbomba táltaltak. A vizsgálat kiderítette, hogy kétségeknélkül a Westminiszter-híd mellett levő parlamenti palota ellen akartak merényletet elkövetni. A bomba kívül a hid más részein töltőanyagot találtak, a melyek golyóval és löporral voltak megtöltve. A bomba részgyújtóval volt ellátva és a katonaság által használt bombákhoz hasonlított. Néhány órával a bomba megtalálása előtt a hid közelében egy felrobbant csónakot találtak a folyón.

— **A kard.** Kinos eset történt egy szatmári kávéházban. Az eset annál nagyobb feltűnést kelt, mert a előidézője egy nagyon tekintélyes, köztisztviselőben álló család sarja. A mondott éjjel Szepessy S. odavalló biznissitási hivatalnok együtt mulatott Farkas Sándor köztársasáregbeli hadnaggyal. Borozás közben valami csekélység miatt összerördültek, mire Farkas kardot rántott és végig vágott vele Szepessy arcán, mely sebet ejtve rajta. A hadnagy önként jelentkezett a katonai parancsnokságnál. Szepessy állapota súlyos, de az orvosok hiszik, hogy életben marad.

— **Szeménárium spanyolok számára Rómában.** Rómából távirják lapunknak: A pápa a spanyol püspöki karhoz intézett levelében kijelenti, hogy spanyolországok számára papnevelő intézetet szándékozik felállítani Rómában.

— **Az írónokról.** Malot Hektor, az ösmert francia regényíró, abból az alkalomból, hogy felesége regényt írt, igen kedvesen nyilatkozik az írónokról. Nem itéli el az írónokot, a mi kisvő természetes is, sőt ha ez írónok nem akar versenyre kelni a férfii íróval, jogosultnak találja az írónok létezését. Az értes melege, a megfigyelések újszerűsége, a stílus egyszerűsége, közvetlensége legkiválóbb tulajdonuk. Sand Györgyöt, Elmer-t készséggel ösméri el, sőt Gyp-et, s Séverine asszonyt is. Malot Hektor végül a közönség kegyébe ajánlja — felesége regényét.

— **Az örök béke bolondja.** Már ilyen is van Milinári, a kinek pedig nem kis tekintélye van francia nemzetgazdászok előtt, bolondos, némiképp mulatságos tervvel áll elő a „Times“ hasábjain. Az örök békét akarja biztosítani. Még pedig egy nagy „közönyösök ligá“-jának alapítása által. Ebbe a bekezdikátusba Hollandia, Belgium, Svájc és Dánia, nyilakételeg Svéd-Norvégia is is belépne. Ha e terv sikerülne, a hármasszövetség és a francia-orosz szövetséggel szemben állana egy óriási haderővel bíró szövetség, mely a béke megrontóját ellen tőrne. Hogy e tervben mi több: a naivság, vagy a kuriozitás, nem kutatjuk. Annyi bizonyos, hogy Anglia nem fogadja el a tervet s mindenképp nevéseges lenne, hogy kis hatalmak uralják a nagyhatalmakat.

— **Siketné. ák lelkesedése.** Hogy az orosz tengerészeti párisi látogatása minő óriási tomozást okozt Párisnak minden rétegében, erről érdekes adatokat szolgál egy párisi levél, a melyből a következőket közlik: De mit nem tesz az ember, ha a saive megtelik lelkesedéssel. Ezuttal oly nagy volt a lelkesedés, hogy még olyan körök is magával ragadtak, a melyekről alig hinné el az ember. Három nap előtt a siketnének intézete előtt az intézetbeli növendékekből egy csoport állott élénk mozdulatokkal kelte feltűnést. Ez olyan mulatság volt, a minőt alig tapasztaltunk még siketnének részéről. Senki sem vette észre, hogy az egyikünk intésére valamennyien egyformán kezdtek gesztikulálni. Egyforma időközökben mindnyájan egyenlő rytmusú mozdulatokat csináltak, mihia csak egy ember lett volna az egész csoport, emelték és ereszték le egyszerre karjaikat, és egyformán mozgatták ujaikat, sőt az ajkaikkal is tökéletesen egyenlő mozgásokat csináltak. A járókelők nem voltak képesek a siketnének a furcsa dolgot maguknak megmagyarázni. De csakhamar megfejtette ezt nekik egy intézetbeli őr, mondván: Kérem ők mos, a óráhimuszt énekeltek!

Színházban.

Boris asszonyról azért referálak most, mert kétszer is megakartam nézni. Tegnap erre alkalmam nyílt. Tehát újból megnéztem, hogy felvilágosításokat kapjak igen fontos dolgokra nézve.

Miért őli meg Boris asszony a férjét? Miért nem kapja meg a pénzestárcaiban 10 év alatt, holott mindennap átkutatja, azt a fránya írást, a mit Zugi Lőrincz 2 percz alatt megtalál?

Micsoda döntő bűnjelek vannak amaz írásban?

Miért kell Darvasnének és Darvas Ilonának szemünk láttára megfagyni?

Miért nem eszik meg a farkasok inkább az eleven Borist és Évit, mint a kihalt Darvasné és Ilonát — mikor a meleg húst tudvalegőleg a bestiák is jobban szeretik a fagyos húsnál?

Miért akar ez a haszontalan Zugi Lőrincz gyilkolni?

Kitől remél trinkgeldet egy frakkos-lackos pinczér egy közönséges falusi csárdában?

Szerettem volna megtudni sok olyan dolgot, felvilágosítva sok olyan kétfélt, a mely zavarólag hatott ítéletemre. Fájdalom, tudásvágyam ma sincs kielégítve. E helyett látom a romantikának olyan megmagyarázódsát, a milyent a színpad nem bír meg. Épen ezért az a megfigyelési jelenet inkább komikus, mint borzalmas. Valahányszor az aggódó anya arra figyelmezteti gyermekét, hogy járkaljon s ekként óvja magát a megfagyástól mindannyiszor a közönség hangos derűltségben adott meghatottságának kifejezését.

Az első előadás után azt hittam, hogy ez a darab jobb Kádár Veránál és a Világ-szépesszonyánál. Most azt hiszem, hogy ezen utóbbitól gyengébb.

Ugyancsak tegnap került szíre — az esti előadás — a negyedik pályamű — „A korcsmárosné leánya.“ A közönség ezideig ezt fogadta legjobban. Reám is azt a hatást tette, hogy a négy között ez a legjobb. De a határozott ítéletől most tartózkodom, már csak azért is, mert majdnem ugyanazok jöttek este, kiket a délutáni előadás már kifárasztott. A lehetlent pedig a legjobb igyekezet sem képes legyőzni. Pedig szívesen konstátálom, hogy kivált Vadnai Vilma asszony hatalmas művészi alkotást végzett, s hogy Rátenyi, Gál, Szathmáry, Hadai, Szerémi, Fóris urak igen becsületes versenyt fejtettek ki a darab sikerének érdekében és saját művészetük kiténtetése okából; de az előadás

mégis vontatott volt egy kicsit, a j. l. ésekben feltűnő hibák történtek, s végül liadt, a j. l. ésekben Vadnai asszony egy hegyes törrel — szerencsére nem veszélyesen — úgy megsúrta, hogy a befejezést a darab hőse nélkül kellett rögtönzött módon megcsinálni. Mindez elég ok arra, hogy az ítélet felfüggesztessék.

J. K.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

Minisztertanács a király elnöklete alatt.

Budapest, nov. 6.

Ma délután a király elnöklése alatt minisztertanács volt, melyen tárgyaltak a polgári házasságra vonatkozó törvényjavaslatot.

Ugy hírlik, hogy a javaslatot csütörtökön fogják a ház elé terjesztetni.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 6.

A képviselőház több jelentéskelen ügyek elintézésé után Budapest előjárásáigáról szóló törvényjavaslatot, hosszabb vita után több módosítással elfogadta.

A király elutazása.

Budapest, nov. 6.

Ő Felsége ma este egész udvarával elutazik. A királyné azonban a fővárosban marad. A király azért utazik el hamarabb, mint tervezve volt, mert Windigráznak kabinet alakításában nehézségei támadtak.

Értekezlet.

Budapest, nov. 6.

Báró Bánffy Dező a képviselő ház elnöke, tegnap értekezletre hívta össze a pártok vezér férfait.

Az értekezlet tárgya az volt: miképp lehetne a jövő évi budgettet leggyorsabban tárgyalni.

Többen indítványozták, hogy az ülések tartását 5 óráig hosszabbítsák meg, de sokan elleneztek ezt.

Ennek következtében báró Bánffy Dező elnök a ház legközelebbi ülésén valószínűleg indítványozni fogja, hogy az ülések csak mindennap 3 óráig tartassanak szombaton csak 2 óráig, békfő pedig egyáltalán ne legyen ülés, hogy akkor a bizottságok tárgyalhassanak.

Nemzeti színház.

Közlöny, kedd, 1893. november 7-én.

Ivánti Jenő vendégfelléptével:

FEDORA.

Felolós szövekesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segédszövekesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

A NEW-YORK ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

uj egyetemes kötvénye képezi a legnagyobb haladást a biztosítási téren.

Az új kötvény nem tartalmaz semmiféle megszorítást a biztosított foglalkozását vagy utazását illetőleg.

Egy évi fennállás után a kötvény biztosít

öngyilkosság és párbaj

ellen is.

Egy évi fennállás után a kötvény megtámadhatatlanná válik.

A megtámadhatatlansági záradék így szól:

ha a kötvény egy évig érvényben volt, a társaság a biztosított összeg kifizetését semmiféle okból meg nem tagadhatja.

A kötvény ilyképen megszorítás nélküli utalvány a biztosított ő s egre.

A New-York feltételei a legliberálisabbak, mint azokat a világ egyetlen egy biztosító társasága sem nyújtja.

A New-York a világ összes kölcsönös-ségben alapuló biztosító társaságai közt a legnagyobb felelősséggel rendelkezik, mely

87 millió frankra

emelkedik, bitosítéki alapja 713 millió.

A New-York Európában 23 éves tevékenysége alatt több mint 32 milliót kifizetett halálesetekért, a nélkül hogy egyetlen egy esetben a legcsekélyebb nehézséget emelte volna a kifizetésnél.

(3-4)

H i r d e t é s e k.

Sz. 396—1893.

1078. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár vidéki kir. járásbírósa 5162—1893. számú végzése által Léb Márton javára Horváth Vaszilika és társai ellen 60 ft és jár. követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1893. évi augusztus hó 19-én lefoglalt és 450 ft-ra becsült szarvasmarhák és székéből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 5409—1893. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Magyar-Fodorházán, adóok lakásán leendő eszközésére 1893. évi November hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladtnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kolozsvárt, 1893. évi október hó 14. napján.

PIGER JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 714—1893. v. k.

1080. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. bíróság 1893. évi 131,554. számú végzése következtében, Haller Bezsó ügyvéd által képviselt F. C. Mulek bécsi czég javára Horváth Géza czég ellen 145 ft 31 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján f. évi augusztus hó 9-ik napján felfoglalt és 636 forint 88 kr-ra becsült üzleti állványok, két csapóerős prés, különféle áruk, könyvek stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a városi kir. járásbírósnak 8052—893. számú végzése folytán 145 ft 31 kr. köze követelés és egyéb törvényes járulékaik erejéig, Kolozsvárt, Főter 12. sz. alatt leendő eszközésére 1893. évi November hó 8-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében, közpénz fiatós mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1893. évi október hó 24. napján.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bírósági végrehajtó.

SZABÓ GYULA női-ruha műterme

Kolozsvár, főter 12. szám.

Eddig is jó hírnévnek örvendő működésemet NŐI CONFECTIO készíttéssel kibővítvén, van szerencsém a n. é. Hölgyközönséggel tudatni, miszerint külföldön és pedig Bécs és Párizsban kitűnően kiképzett két angol segéd, mint munkaerő alkalmazása által azon kedvező helyzetben vagyok, minden e szakmába vágó

női Confectio darab készítését

a legújabb és legizlésebb divat szerint elvállalni és gyorsan és pontosan mérték szerint eszközölni.

Tisztelettel:

1045. (4—10)

SZABÓ GYULA.

Vidéki megrendelésnél elegendő egy derék beküldése és az alj előhossza.

A nagyérdemű helyi és vidéki közönség pártfogásába ajánlom a

Bel-közép-utca 2-ik szám alatti

Nemzetközi férfi-ruha, szücs-áru- és kalap-esernokot.

Elkészültek és raktáron vannak **útas bundák**, fekete báránnyal, farkas, Angora Schopp és medvebőrű 30 ft-tól kezdve.

Férfi-, fiu- és gyermek-öltönyök rendkívüli nagy választékban.

Férfi-, fiu- és gyermek-felső, Menciaikoffok, Mikádók.

Plüsch, vidra és persianer sapkák, ugyiszintén kalapok.

Tisztelettel:

1062. (5—6)

RANSBURG SÁNDOR.

Dicsfény koszerut a házi asszony homlokára egy jó csésze Theáért!

Hogy ezt minden asszony kiérdemelje: vegyen a

Keresztesy Pál
nagy papir-üzletéből

valódi Indiai Theát.

Egy negyed kiló csomag ára . . . 2 ft 50 kr.

Egy nyolcad . . . 1 ft 25 kr.

1042. (5—20)

Szálloda (Hotel.)

30 ezren felüli lakossal bíró városban
egy virágzában levő és teljesen berendezett

elsőrendű szálloda

családi körülmények miatt,

előnyös feltételek mellett

azonnal átvehető.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó-hivatala.

1074. (1—8)

A legkitűnőbb ásványvizek anyaföldjének

a székelőföldnek kincses terméke!

„REPÁTI“

legtisztább égvényes gyógy-savanyúvíz,

mely páratlanul szerencsés vegyi összetétele és rendkívül dús, főleg kötött szén-sav tartalma folytán, ritkítja pártját a kontinensen.

Első rangú gyógyital

különösen emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorhajokban, gyuladással, hólyag és köszvényes bántalmaknál; mely betegségek ellen a „repáti“ ásványvíz használata megbecsülhetetlen értékű s a legmesszebb menő figyelemre méltó.

Legfelsőbb ízű, legégszerűsebb borvíz.

mely tekintetben is a „repáti“ ásványvíz mellett, a forgalomban levő ásványvizek legtöbbjével határozottan eltér.

A „repáti“ ásványvizet mint ritka természeti kincset tehát, úgy is mint a belső szervek betegségei ellen legkiválóbb, leghatásosabb s egy-ersmind legolcsóbb gyógyító szert, úgy is mint páratlan élvezeti italt (igen jeles orvosi bizonylatos), valamint a gyakorlatból merített magántapasztalatok alapján minden szellemes elfoglaltatónak rendes használatára a legmelegebben — lelkiismerettel ajánlhatom.

Mindig friss töltésben kapható Kolozsvárt: Misselbacher, Herczeg Albert, Könyv és Hirschfeld Sándor uraknál, a gyógyszer-tárakban és minden nevezetesebb vendéglőben.

Kiváló tiszt-lettel

a „repáti“ gyógyforrás kezelője:

GYÖRGY JÓZSEF,

Kézdi-Vásárhelyi (Háromszék megye.)

1044 (4—75)

Tisztán kölcsonda. — Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggazdagabb
pénzüntézet a világon.

Biztosítéki alapja

907 millió

frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít
emberéletet
legbiztonságosabb és leg-
előnyösebb
módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágo-
sítással szolgál az
Erdélyrészi aligazgatóság,
Kolozsvárt. Belhid-utca 16. sz. alatt.

802. (19—50)

Sternberg Armin és testvére
cs. és kir. szab. hangszer-
ipar. Budapest, VII. ker. Kerepes-ut 36.
Saját készítményű, mindenemű hang-
szerek és azok kellékei és alkatrészei.
Mindennemű hangszerek és zenélő-
művek javítása és hangolása szakaszer-
pontossággal eszközöltetik.

A „COLUMBUS“ cimbabomverője megkülönbözteti az eddigi
pauzálókat és csörgőket, erős és csengő
hangot nyelünk általa. Minden verőre bárki ráhúshatja és mindenkor
le is húshatja. — Sohasem puszit el. — Ára a verőpálcákkal
együtt az utóbbinak minősége szerint 1 ft, 2 ft 2 ft 50 kr, 3 ft
és 3 ft 50 kr. Külön a „COLUMBUS“ verője párja 1 ft.

Legújabb! Legújabb!
INTONA
változtatható ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.
Ezen új találmány hangszereit minden előzetes tanulmány és
zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet
játszani. — Ára 12 ft, a kótalapok darabja 30 kr.
Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy után-
vétellel teljesíthetnek.

1028. (6—20)

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,
hogy a helybeli piacon

NORINBERGI DISZMŰ-, JÁTEK-

és

VADÁSZATI KELLÉKEKKEL

felszerelt

üzletet nyitottam.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve

Kolozsvár, 1893.

maradok tisztelettel

SCHUSTER EMIL.

1077. (1—20)

Saját készítményű olaj-lámpák.

RICHTER JÁNOS

BÁDOGOS, ÜVEGES.

Kolozsvárt, Belmagyar-utca 1. szám.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség
becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényei-
nek megfelelő **üveg-, porcelán-, lámpa-**
és **bádog-áru üzletet** rendeztem be.

Bevásárlásomat személyesen eszközöltem.

Főképen ajánlom a ló és szarvasmarha te-
nyésztő gazdáknak figyelmébe a saját készítményű
olaj lámpa-lámpáimat; továbbá elvállalok
épületüvegezést és épület bádogos mun-
kát, javításokat úgy helyben, mint vidéken.

Áruimat a lehető legolcsóbban számítom.

1052. (2—8)

Amerikai és Belföldi petroleum.

H I R D E T M É N Y.

Ó császári és apostoli királyi felségének
legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XVII. magyar kir. államsorsjáték,

melynek tiszta jövedelméből a magyar nemzeti színház nyugdíjintézete két tizedrészben,
a magyar gazdaságyonok országos egyesülete, a győgyült elmébetegek segélysz. egyesülete,
a budapesti gyermekbarát egyesület, a m. kir. vagyonatlan állami hivatalokok öregei és
árvt. részére létesítendő alap, a kolozsvári „Mária Valéria“ árvaház, a szatmármegyei
nagykárolyi nőparikola, a magyar képművészek nyugdíjalapja, a Zágrábban létesítendő
Horvát-Szlavon országos javítóháza egyenkint egy tizedrészben fog részesülni.

E sorsjáték összes 5282-ben megállapított nyereséményei az alább következő játé-
terv szerint 160,000 forintba rúgnak és pedig:

1. nyeremény	2. nyeremény	3. nyeremény	4. nyeremény
1 főnyeremény	60,000 ft	2 nyeremény egyenkint	2000 ft
1 „	15,000 ft	4 „	1000 ft
1 „	10,000 ft	20 „	500 ft
1 „	5,000 ft	50 „	100 ft
1 „	4,000 ft	200 „	50 ft
1 „	2,000 ft	800 „	10 ft

az összes nyeresémények közzéadásában fizetnek ki.

A húzás visszavonhatatlanul 1893. December 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 forinttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapest (Pest fővárház főemelet), a
hová a megrendelt áru postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó, ső és
sőhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercuriál“ és minden városban és
nevezetesebb helységben felállított egyéni sorsjegyróló közegnél.

Budapest, 1893. augusztus 1.

1075 (1—4)

M. kir. lottóigazgatóság.

Telefonon megrendelhető 113. hívószámmal

a legjobb és legolcsóbb Tüzifa,

a m. á. v. helyi állomásnál tüzifa-telepemen

1 wagg. 100 métermázsza nem usztatott fiatal hasáb bükkfa 56 ft.

Házhoz szállítva 6 ft-tal drágább

1 öl nem usztatott fiatal hasáb bükkfa a vasútnál . . . 10 ft.

1 öl fiatal hasáb tölgyfa, kitűnő tüzifa, a vasútnál . . . 10 ft.

Házhoz szállítva 1 ft-tal drágább.

Továbbá kapható usztatott bükkfa, hántott cserfa
és fiatal hasáb tölgyfa waggon és álszáma.

Felvágott bükk- vagy ölyfa 50 kilogrammon
felül — bármennyi — minden időben gyorsan házhoz
szállíttatik.

Évek óta fennálló és jó hírnévnek örvendő tüzifa-üzletemet
a n. é. közönség becses pártolásába ajánlom.

Wertheimer Vilmos,

Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. (a vashíd mellett.)

942 (17—26)